

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom račun se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 8 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Slovenščina za Nemce.

Ko si je slovenski narod po dolgem, naporjem in dragem bojevanju končno priboril mrvico ravnopravnosti, ko se je končno vsaj v teoriji deloma priznala pravica njegovega jeziku tudi v uradnih, in ko je praktična potreba dokazala, da brez znanja slovenskega jezika skoro ni izhajati v slovenskih pokrajinah, takrat je učna uprava na srednjih šolah na Slovenskem ustanovila tečaje, v katerih naj bi se Nemci naučili slovenskega jezika, da bi se tako kvalificirali za službovanje v slovenskih pokrajinah.

Ti tečaji so na jako slabem glasu. Tudi najširši krogi vedo, da so ti tečaji prav za prav le karikature, in da v njih pridobljeno jezikovno znanje v resnici ni vredno piškavega oreha. Učna uprava tudi nikdar ni mislila na to, da naj bi se obiskovalci teh razupitih tečajev dejanski in temeljito naučili slovenskega jezika. To se vidi že iz tega, da se je učni uspeh v teh tečajih smatral za popolnoma postransko stvar, in da vspehi in nevspehi v učenju slovenskega jezika niso prišli pri klasifikaciji čisto nič v poštev. Koder je pouku že v naprej vzeti vsak pomen, tam pač ni misliti, da bi se dijaki dotičnega predmeta resno učili. In tako vidimo po vseh srednjih šolah, da so učni vspehi v teh tečajih pod ničlo, in da profesorji tudi tistim dijakom ne dajo slabega reda iz slovenščine, kateri dobrega reda ni najmanj niso zaslužili, a to le zatvegadelj, da bi se dotičnim dijakom „spridevalo ne pokvarilo“, — kakor se glasi stereotipni izgovor.

Nemci obiskujejo te tečaje zgolj in jedino radi tega, da imajo v svojih spridevalih red tudi iz slovenskega jezika, da morejo dokumentarno posvedočiti, da so se slovenskega jezika učili. In ta fiktivni izkaz o znanju slovenskega jezika se potem pri oddajanju služb popolnoma resno upošteva, ta spridevala se smatrajo za popolni legalni izkaz, da je dotični kompetent zmožen slovenskega jezika ter vsposobljen za službovanje mej slovenskim prebivalstvom.

Letos je naučno ministrstvo v zadevi neobligatnega poučevanja slovenskega jezika za Nemce na naših srednjih šolah izdalo nov ukaz. Ta ukaz z dne 22. februarja 1899. št. 2791 določa, da se sme red iz slovenščine pri dijakih, katerih materinski jezik ni slovenščina, upoštevati samo tedaj, kadar je dober, kadar pa je red slab, tedaj se ne sme upoštevati niti pri konstatiranju splošnega napredovanja.

Ne vemo, v koliko se je doslej ta red upošteval pri konstatiranju splošnega napredovanja. Bržčas ravno toliko, kakor red iz petja, iz kaligrafije in iz stenografije, saj je naravno, da se splošno napredovanje spozna iz vsevanja v vseh predmetih, katerih se je dijak učil, in je torej tudi uspešno učenje vpilvalo na splošno napredovanje, izraženo v vsakem spridevalu.

Odslej temu ne bo več tako. Uvaževalo se bode pač nevspešno učenje kaligrafije in petja, ne pa tudi nevspešno učenje slovenščine. Leni dijak, ki se vpiše — največkrat proti svoji volji — v slovenski tečaj, ne sme imeti niti senice škode vsled svoje lenobe. Ako se slovenščine tudi čisto nič ne uči, ako bi se našel profesor, ki bi mu v spridevalu zapisal iz tega predmeta tretji red — vse to ne bo imelo pomena. Tretji red iz slovenščine dijaka ne bo oviral prestopiti v višji razred, kakor ga ni poprej oviral, in celo na splošno napredovanje ne bo vplival, tako da se lahko zgodi, da dobi odličnjak spridevalo, katero mu na prvem mestu potrjuje, da je vzorno marljiv, dasi ima iz slovenščine — trojko.

Namen ministrskega ukaza je prozoren kakor steklo. Namen mu je, potisniti slovenske tečaje za Nemce do najpopolnejše brezpomembnosti in tako na jedni strani doseči, da si ne bodo preveč belili glav s slovenskim jezikom na drugi, strani pa moralno prisiliti profesorje, da dajo tudi najzanimivejšim dijakom dobre redove iz slovenščine. Vsak profesor se bo ženiral zapisati dijaku trojko iz slovenščine, ko mu bo spridevalo potrdilo najlepše, vzorno napredovanje v obče, saj bi bil s tem

osmešen samo dotični profesor, kajti vsakdo bo dejal, da je dotičnega dijaka ali po krivici preganjal ali pa da je tako slab učitelj, da še uzorno marljivega dijaka ni mogel toliko naučiti, da bi mu bil dal tisti revni „genügend“, kateri se navadno čita v teh spridevalih.

V formalnem oziru bodo pa taka spridevala veljala slej kakor prej za popolnoma veljavna in bodo njih lastniki tudi v prihodnje z njimi dokazovali svojo jezikovno vsposobljenost za javne službe na Slovenskem.

V očigled temu postopanju moramo ponovno protestovati proti tej praksi pri učenju slovenskega jezika in oddajanju služb. Slovenci ne zahtevamo, da bi se Nemci morali učiti našega jezika. Ako se ga nečejo učiti, naj puste. Zahtevati pa moramo z vso odločnostjo, da mora vsak javen funkcionar na Slovenskem biti slovenskega jezika v resnici in do cela zmožen, dočim sedaj kar mrgoli uradnikov, kateri niso zmožni, zapisati pravilen slovenski stavek, in katerim se tudi najpogostejši vseh ponižnih kmetičev v obraz smeje, kadar začno slovenščino lomiti.

Ni še dolgo tega, kar je „Slovenski Pravek“ priobčil članek, v katerem je bilo razloženo, kaka izkazila smejo veljati kot zakoniti dokazi za jezikovno vsposobljenost kompetentov za javne službe. Dotični članek smo ponatisnili tudi mi, in ker se ga čitatelji gotovo še spominjajo, ni treba, da ponavljamo njega vsebino.

Take zakonite dokaze, kakor jih moramo zahtevati, pa Nemci ne bodo mogli dobiti! dokler se sedanja način poučevanja slovenskega jezika ne preuredi, dokler slovenščina ne postane za tiste, ki so se oglasili, resen predmet, tako resen, kakor vsak drugi. Žal, da smo do tega dlje, kakor kdaj poprej, saj se je v navedeno ministrsko naredbo slovenščina potisnila še na nižje mesto, kakor je je zavzemala doslej, še za kaligrafijo in za petje!

V Ljubljani, 20. julija.

K položaju.

„Narodni Listy“ so prinesli iz poslanskih krogov članek, v katerem čitamo med drugim: Ni več dvoma, da je nastopila v politiki te države odločilna doba. Avstro-ogrska nagodba je dovršena, in sedaj je stvar vlade, da napravi tudi v tej polovici države red. Absolutistično nikakor ni možno dalje vladati tudi pri nas, kakor se ne vlada na Ogrskem. Ali je pa to s sedanjim parlamentom mogoče? Ne! Pri njegovem velikem kompetenčnem krogu, ko se združi vsako vprašanje s političnimi in narodnimi vprašanji, to nikakor ni možno. Le če se kompetenca državnega zbora omeji in če se kompetenca deželnih zborov razširi, je možno napraviti red. Čitamo, da bo vlada porabila vsa sredstva, da začne parlament zopet poslovati. Ne verjamemo, da se ji to posreči. Ako hoče porabiti sredstva proti nam, nastopijo proti nji vse slovanske in avtonomistične stranke. Obstrukcionistov pa ne zadovolji sicer, ako jim ne prizna popolne hegemonije. Govori se o konferencah glede jezikovnega vprašanja. Nemci pa ne pridejo, dokler se jim Čehi ne uklonijo, na to pa morejo čakati do sodnega dne. Čehi se Nemcem ne uklonijo nikdar. Rekli smo nedavno: Ako se nam ne izpolni, kar se nam je obljubilo, spremenimo svojo taktiko. Kdaj se to zgodi, tega ne more nihče povedati. Čakali smo že dosti dolgo ter doživeli mnogo bridkega. Sedaj pa treba kmalu začeti delati, sicer poide češkemu narodu vse potrpljenje. Naši poslanci pa ne smejo biti le odločni, nego tudi previdni, da ne napravijo usodne napake. Prehitro nastopanje bi koristilo samo obstrukciji in bi nam škodilo. Pripraviti se moramo toraj na vse strani, da pride položaj, ko spremenimo svojo fronto, ko posežemo v razmere z vso odločnostjo in silo. Za sedaj pa treba še previdnosti, da nikogar ne razočaramo. Češki poslanci bodo delali tako kakor zahtevajo interesi naroda.

LISTEK.

Ob otvoritvi vrhniške železnice.

(Spisal Ciril.)

Še nekaj dni in stekla bo železnica iz Ljubljane do Vrhnike. Dne 23. t. m. se bo slovesno otvorila in izročila prometu. Ljubljana, že tako imenitno križišče železnic, obogati zopet za jedno progo, Ljubljanačanom pa se bo nudila zopet nova stran za nedeljske izlete.

Kraji med Ljubljano in Vrhniko so večini manj znani in tudi v prijazno ležeči trg Vrhniko je zahajalo doslej primeroma malo obiskovalcev. Brezovica, Dragomer, Gorica, Log, Bevke i. dr. so bile našemu širšemu občinstvu več ali manj španske vasi; izvzeti moramo tu pač naše kolesarice in kolesarje, ki si kaj radi izbero pot na Vrhniko, kajti med potjo se nudi s kolesa šestokrat za hip lepa pokrajinska alika, bodisi da vzplava oko čez barje proti temnemu Krimu in njegovim porastenim sosedom, bodisi da se oziraš po svetlo zelenih bregovih brezoviških in dragomerskih hribov, raz katere pozdravlja marsikaka bela cerkva, dočim se v njih podnožju belijo mična sela.

No, ko bode žvižgal redno vsak dan mimo teh krajev „lukamatija“, dobili bodo izvestno tudi ti lepi kraji svoje prijatelje, turiste in neturiste, in kmalu ne bodo nič manj znani in priljubljeni, kakor drugi kraji ljubljanske okolice ob gorenjski, dolenski in kamniški železnici.

Naši ljudje so sila hudomušni. Radi se norčujejo iz vsake nove stvari, pa naj si bo že vodovod ali elektrika ali železnica. Koliko dobrih ali slabih dvotipov je moral nekdanj „požreti“ ubogi kamniški „šporherd“ ali „kofemašina“! Tako so namreč krstili svoj čas kamniški vlak. In tudi sedaj, ko je dodelana vrhniška železnica, dobiš take „zlogolke“ hudomušneže, ki, predno vedo kako in kaj, že spuščajo puščice na vrhniško železnico, ki bo po njihovem mnenju nekaj „šporherd“ oziroma „kofemašina“ št. 2, katero bo treba potnikom — kakor baje svoj čas kamniško siroto — pod klanecem malo porivati.

Nasproti tem zlogolkom se moram kot iskren častilec Vrhnike in nje okolice odločno zavzeti za vrhniški vlak, ker če bi vrhniški vlak tudi bil „šporherd“, ne bo treba porivati, kajti na vsej proggi ni nobenega takega klanca, da bi ga strojček ne zmogel...

Hudomušneže pa vabim, naj me spremljajo ob novi proggi do prijazne Vrhnike. „Ajnštajgn! Bresowitz, Log, Drenov-

grič, Oberlaibach! Ajnštajgn!“ — Oh blazena nemščina na naših kolodvorih! Že čujem vpiti tako na peronu južnega kolodvora sprevodnika z glasom starega petelina. Le hitro! Kar smuknimo v železniški voz! Trarà! Kratek žvižg — „fertók“! — Vlak se začne pomikati in — z Bogom, bela Ljubljana!

Predno se še dobro zavemo, imamo za sabo že zadnje hiše okoli tobačne tovarne, ki spadajo še v okrožje ljubljanskega mesta. Opekarne, razstresene po glinških tratih, in hiše glinške vasi leže pred našimi očmi, v tem ko nas pozdravlja čez bujna polja, ki se širijo do podnožja rožniškega gričevja, mična cerkva z Rožnika.

Skoro smo na Viču, slavnem kraju ljubljanske okolice, kjer zadnji čas opazujemo precej narodnega življenja. Resnici na ljubo pa bodi tu povedano, da Vičani niso tako hudi, kakor poročajo nekateri nervozni poročevalci ljubljanskim listom, in da se z Vičani lahko prav dobro izhaja.

Ozrmo se od tu v široko dolino, napajano od bistrice Gradašice, proti Dobrovi, kamor se nam je pogled prav lepo odpril! Na eni strani mejj jo nizko gričevje, raz katero gleda ponosni grad Bukavice, na drugi strani pa ji delajo lep okvir podsmerski hribi, v katerih podnožju čepi vas Šmartno, kjer pa, dragi popotnik, nikdar ne

vprašuj, koliko je na uri, če se nočeš seznaniti s pestmi sicer miroljubnih Šmartčanov.

Rodovitna polja in bujni travniki, med katerimi teče železniški tir, plešejo okolu nas v velikih kolobarjih. Proti jugu čez mestni log in barje nam kaže Krim svoje temno pobočje. Zvesto nas bo motril ta malo zanesljivi vremenski prorok ljubljanski na vsem našem potu tja do Vrhnike. Črez dolino proti Dobrovi plava pogled k slikovitim vrhovom polhograškega pogorja.

Še parkrat pretrese naše na trdih klopeh III. razreda počivajoče kosti težkosopihajoči „luka-matjók“, in približamo se podnožju brezoviškega hribovja in njega izrastkov.

Vlak se ustavi pred lepo stavbo brezoviškega kolodvora. Brezovica! To mora biti pa imeniten in velik kraj. Tacega kolodvora državna železnica še v Ljubljani nima, boš dejal. To je sicer res, ali po kolodvoru ne smeš soditi ponižne vasice Brezovice, ki ima pač par stotin prebivalcev in lepo lego. Hiše, deset minut od kolodvora oddaljene, leže precej razstresene in so posejane ob tržaški cesti, ob podnožju hriba in po bregu okoli lepe brezoviške cerkve. Sicer je pa brezoviška fara, h kateri spadajo sosedne vasi Log, Dragomer, Lukovica, Vnanje in Notranje Gorice, ena največjih fará na Kranjskem.

Premeteni Ogrji.

Ogrji so si izmislili jako praktično sredstvo, ki jim pomore, da jih povišanje kvote ne bo prav nič bolelo. Povišanje naj bi namreč — tako zahtevajo ogrski politiki — plačala Hrvatska. Hrvatska kvota za skupne hrvatsko-ogrsko potrebščine naj bi se povišala v toliko, kolikor bi morala plačati Ogrska več za skupne ogrsko-avstrijske potrebščine. Že sedaj plačuje Hrvatska 56 odstotkov deželnih dohodkov za skupne stroške in le 44% more porabiti za-se. Ogrji pa bi radi Hrvatsko še bolj molzli, tako da bi ji ne ostalo skoraj ničesar za domačo potrebo. Hrvatje seveda slovesno protestirajo proti takemu zlorabljanju.

Napredek v Črni gori.

Črnogorska mesta so dobila pravico, da si smejo izvoliti svoje župane in občinski svet 12 členov, ki bodo upravljali mestno premoženje in občinske dohodke. Vlada si je pridržala nadzorstvo. Doslej je bila komorna blagajna in deželna blagajna skupna. Izvršilo se je že nekaj volitev. Tudi na Cetinju so se izvršile volitve ugodno za vladu, ter so prišli v občinski svet sami konservativni elementi. Vendar pa imajo največ zaslug za ta napredek črnogorski „mladi“, ki so doslej vedno napadali vladu, da je Črna gora za ostala, in da je Bosna že daleč nad njo v uredbi občin.

Atentat v Belemgradu.

Ruski car je dal srbskemu poslaniku generalu Savi Gruicu Anin red I. razreda. Gruica je Milan obdolžil zarotništva, ga je črtal iz srbske vojske, mu vrnil šaržo generala ter ga je zapletel v preiskavo. Odlikovanje Gruica je pač razločen odgovor carja na Milanova zločinska spletkarjenja proti radikalnim prvakom. — Novosadska „Zastava“ je prinesla iz peresa dr. Gjura Kustundića senzacionalno objavo. Dr. Kustundić je Črnogorec, katerega so pred nekaterimi leti izgnali iz Srbije. K njemu je prišel 12. julija, torej po atentatu na Milana, neki bivši srbski častnik in sedanj postajni načelnik Savo Ivanović ter ga je imenom Milana prosil, naj izjavi, da so imeli radikali pri dr. Miladinoviću sestanek, ki se je bavil z atentatom na Milana. Za to laž je ponudil Milan dr. Kustundiću, da se sme vrniti v Srbijo, sicer pa mu je zagrozil, da ga bo uničil prej ali slej.

Anglija in Transvaal.

„Times“ je prinesla brzojavko, s katero se sporoča, da je „Volksraad“ v Pretoriji sklenil, dati volilno pravico vsem intendantem, angleškimi prisiljencem, ki bivajo že sedem let v Transvaalu. S tem so Transvaalci skoraj popolnoma ugodili Angležem ter je s tem odpadel vsak povod za vojno. Neodločeno je samo še vprašanje glede dveh let čakanja. To vprašanje pa je nebitveno. Vsekakor more postati razširjenje volilne pravice za Boerce usodno.

Slovensko sokolstvo.

Telovadba „gorenjskega Sokola“ ob izletu kranjske „Narodne čitalnice“ v Podbrezje.

Prvi letošnji nastop tega še mladega „Sokola“ je pokazal, kaj premore mlada, če

Tu je križišče južne in vrhniške železnice. Tu se odcepi od dvotirne proge južne železnice samotna proga proti Vrhniku Brezovica je obenem tudi postaja južne železnice za tržaške vlake. Južne železnice dvotirna proga vodi od tu proti jugozahodu mimo Vnanjih in Notranjih Goric in potem skozi barje k podnožju Krima in njegovih sesedov ter se vedno bolj oddaljuje od nove proge tja do Borovnice. Od tu pa se po velikanskem ovinku zopet približa Vrhniku. Ta trg leži tako nizko od tira južne železnice, da bi bila postaja ob nji gori v hribu preveč od rok. Zato se je zgradila od Brezovice do Vrhnike, skoro v ravni črti nova proga, ki se bode sedaj otvorila in pričakuje podaljšanja od Vrhnike čez Vipavo v Gorico...

Turist bi jo vdaril z Brezovice čez hrib na Dobrovo, ležečo na drugi strani brezoviškega hribovja ob vhodu v dolino potoka Švice ali Horjulšice, dotoka Gradaščice. Na potu skozi radniško dolinico ob šumljajočem potoku skozi tih gozd, v katerem pojo divji petelini, in naprej čez hrib se bi mu nudila dostikrat lepa gozdna idila, ki mu zapusti v duši trajen spomin.

Kdor pa gleda v svoji realnosti veliko bolj na to, da ga kmalu sprejme krčma v svoje prozajično okrilje, jo bo mahnil kam bližje.

(Konec prih.)

tudi še nerazvita moč, kaj premore vstrajnost in nepopustljivost. Komaj in komaj čakal je „gorenjski Sokol“, da bi začel zopet telovaditi, kajti telovadi se razven par izjem samo zadnji teden pred nastopom. Vender je naš Sokol komaj čakal prilike, da se pokaže na polju prvega sokolskega delovanja — na telovadišču.

Pri prostih vajah nastopilo je 20, pri vajah na bradlji, konju in drogu 10 telovadcev. Kar se tiče vaj s palicami bilo je takoj opažati, da društvu manjka tehnično povsem izvežbanega načelnikstva, in to mu ni šteti v greh, vsaj kaj takega še starejša društva nimajo. Vaje s palicami so se vršile po taktu jako priproste godbe povsem sočasno, a kar se tiče gibov nog in rok večinoma nedosledno. Si desint vires, tamen est laudanda voluntas, a ta voluntas naj bi trajala celo leto in ne samo jeden teden, nastopil bi vsak rad, a učiti se ne ljubi nikomur. — Preidimo k telovadbi na orodjih. Na bradlji so se izvajale vaje večinoma precej elegantno in dosledno, a k pristopu k orodju in odstopu od njega bilo bi še marsikaj omeniti. Kar se tiče telovadbe na konju, je sploh že pohvalno, da društvo leto goji, ker se naša sokolska društva konja najbolj bojé. Nastopilo je tudi tu par dobrih, ne še prav dobrih izjem, a vendar prave tehnike razven pri dveh rednih vajah le ni bilo. Na drogu bil je nastop kar najboljši, pri večini je bilo pač pogrešati prave elegance.

Iz vseh rednih vaj na teh treh orodjih kazalo se je vendar, da je duh češko-sokolske vadbene tehnike jel tudi že prešinjati bistre možgane gorenjskih telovadcev, med katerimi bi bilo omeniti posebno voditelja telovadbe na orodjih, vaditelja Konrada Geigerja, kateremu pristojna prav za prav ves vseh. Upamo, da bode odbor podpiral njega težnje; boljšega vaditelja si pač ne more želeči, ker jedino on je vsaj nekoliko sistematično, če tudi ne tehnično izvežban.

Žalostno je, da v naših sokolskih krogih vlada mnenje, da sam sokolski kroj stvari pravega Sokola; večina nosi sokolsko obleko samo za parado. Koliko lepše bi bilo, ako bi tudi Vi, bratje Sokoli, ki ste telovadce gledali in občudovali, sami stopili na telovadišče, vsaj pri prostih vajah, kajti kaj često se čuje predbacivanje, da nastopajo pri Sokolu samo golobradi mladeniči.

Ti pa Gorenjska, probudi se iz svojega spanja, stopi na telovadišče in šele potem si nabavi rudečo srajco in sokolsko obleko! Kako bi se vam divili drugi, kako bi vam sledili, kako veselje bi zavladalo v pravih sokolskih krogih, ako bi se med vami „Podbrezjani“ rodil nov, krepak Sokol na pravih in trdnih temeljih, kako rad bi vas „gorenjski Sokol“ podpiral v vseh vaših težnjah. Bodite zavedni, a ne samo navdušeni, kajti navdušenost pri nas Slovincih premine čez noč!

Vi pa bratje gorenjski, oprostite mi par trpkih besed, ter skušajte izboljšati ta podedovani greh. Prostost v duhu, v srcu smelost, v roki moč in šlo bode vse, zasijala bode nova, detinska zarja slovenskim Sokolom. — Na zdar! E. Janez Rus.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 19. julija.

Seji je predsedoval župan Hribar.

Obč. svet. Pavlin je nujno poročal o nastanitvi vodovodnega in elektrarniškega urada v novem „Mestnem domu“. To je potrebno, radi temeljitega nadzorstva. Poročevalec je predlagal, naj se zahtevani prostori v „Mestnem domu“ prepusté vodovodnemu uradu proti najemščini 400 gl. na leto in elektrarniškem uradu proti najemščini 350 gl. — Sprejeto.

Obč. svet. Grošelj je nujno predlagal o podaljšanju vodovodne cevi na Lehnerjev svet za topničarsko vojašnico. Sklenilo se je, dovoliti podaljšanje in zaračunati Lehnerju instalacijske stroške od srede ceste. Po poročilu obč. svet. dr. Staréta se je mestnim stražnikom za zasledovanje psov brez mark v letu 1898. dovolila nagrada 50 gl., katero magistrat razdeli mej dotične redarje po številu zasačenih psov.

O nakupu neke parcele za napravo steze z Ilovice do Barjanske šole je poročal obč. svet. dr. Starét. Sklenilo se je kupiti zadevno parcelo za svoto 180 gl.

O spremembi stavbnih črt pri deželnem dvorcu je poročal obč. svet. Pavlin. Širokost Vegovih ulic je projektirana na

22 m, podaljšanje Židovske steze pa na 8 m. Izkazala se je potreba, da se deželni dvorec razširi proti Vegovim ulicam in skrči na strani podaljšane Židovske steze. Zajedno je deželni odbor prosil, da se mu odstopi na Kongresnem trgu nekaj sveta za arhitekonsko olepšavo poslopja. Vegova cesta bo tudi vlad te premembe širja, kakor je bila prej, podaljšana Židovska steza pa bi se razširila na 16 m. Poročevalec je predlagal, naj se ugoti prošnji dež. odbora s pogojev, da dežela odstopi ves neporabljeni svet, v zameno za svet, ki ga občina prepusti deželi.

Obč. svet. Žužek je poročal o napravi javnega trga pri deželnem dvorcu. Vlada ni dovolila zazidanja sveta pred fasado nove justične palače in izrekla, naj se na dotičnem svetu napravi javen trg. Občina se je tej želji udala in je poskušala dobiti tudi v to potrebni svet Zeschkovih dedičev. Da bi Zeschkovi dediči tega sveta ne mogli zazidati, se je sklenilo, premeniti regulacijski načrt v tem smislu, da se napravi na dotičnem svetu trg, in se náprosi ministrstvo za primeren prispevek k stroškom te naprave.

Župan Hribar je pripomnil, da se je že obrnil radi prispevka na justično ministrstvo.

Obč. svet. Žužek je poročal o premembi stavbne črte ob Virantovem vrtu v Trubarjevih ulicah. Sklenilo se je, določiti črto tako, da bo tekla paralelno s Smrekarjevo hišo in zložno z Virantovo hišo. Vsed tega bo mesto moralo kranjski hranilnici odstopiti nekaj sveta, hranilnica pa mestu. Ker je kranjska hranilnica prispevala k regulaciji Trubarjevih ulic, se ji potrebni svet odstopi brezplačno.

Isti poročevalec je nujno poročal o odstopu sveta nasproti šempeterske cerkve, kjer se miali zidati gluhonemnica. Vlada bo občini prepustila nekaj sveta za ceste in sicer 690,5 □ sežnjev. Sklenilo se je plačati □ sežnj po 6 gl., to je po isti ceni, kakor je vlada svet plačala. Kupnina se izplača v dveh letnih obrokih.

Obč. svet. Žužek je poročal o načrtih in proračunih za poslopje Stubenbergičine ustanove v Gradišči. Stavba bo veljala okroglo 38.000 gl. Ker bo torej od svote, ki je na razpolaganje, še nekaj ostalo, naj se naroči magistratu, da razpiše dela, da se začne zgradba še letos.

Obč. svet. dr. Starét je priporočal, naj se pri stavbi štedi kar mogoče. Pri kletéh, kakor so projektovane, se bo že dalo nekaj prištediti, naredé naj se marjše, in opusté naj se traverse. Kazalo bi to toliko bolj, da se prihrani majhen kapital, iz katerega se bode hiša potem popravljala. Občinski svet. Lenče je priporočal, naj se naredé kleti, kakor so projektovane. Tudi obč. svetnika Grošelj in Predvoič sta zastopala stališče, da so kleti potrebne, poročevalec obč. svet. Žužek pa je povdarjal, da so stanovanja narejena po navodilih odseka, in da so kleti potrebne iz praktičnih in zdravstvenih ozirov.

Občinski svet je sprejel poročevalcov predlog, dostavek dr. Staréta je bil odklonjen.

Obč. svet. Grošelj je poročal o napeljavi kablja z Grada do „Mestnega doma“. Sklenilo se je z ozirom na to, da bo v „Mestnem domu“ gasilno društvo nastanjeno, napraviti podzemeljski kabel s porabo starih aparatov in dovolilo za to 700 goldinarjev.

Obč. svet. Prosenec je poročal o dovolitvi dodatnega kredita za nekatere poprave v mestnih šolah. Dovolilo se je skupaj 338 gl. 20 kr.

Sledila je potem tajna seja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. julija.

— Osebnosti. Občinski svet ljubljanski imenoval je v sinočni tajni seji prvega mestnega komisarja gospoda Jakoba Tomca višjim mestnim komisarjem s prejemki drugega činovnega razreda gospoda Janka viteza Bleiweisa. Trsteniškega mestnim tržnim nadzornikom s prejemki tretjega činovnega razreda, II. mestnega komisarja, g. Josipa Križaja pa je vrstil v III. činovni razred. Služba skladiščnika mestne elektrarne in vodovoda oddala se bode v današnji seji občinskega sveta.

— Še vedno kmetijska družba. Na občnem zboru kmetijske družbe so naši klerikalci uškali veliko blamažo. Vse je

bilo lepo in skrbno pripravljeno, da se prlasté družbe in njenega znatnega imetja, s katerim bi se dali napraviti najdrznejši eksperimenti, a ves načrt se je žalostno izjalovil. Ko bi imeli klerikalci kolidaj upanja, da bi v odkritem boju mogli zmagati in družbo v svoje roke dobiti, bi se gotovo tako ne togotili, kakor se sedaj togoté. „Slovenec“ izliva dan na dan cele golve gnojnice na posamezne pristaše narodne stranke, in njegov srd ne pozna nobene meje. Če je večina členov kmetijske družbe res v njegovem taboru, kakor zatrjuje bahato, čemu potem taka jeza? Nekaj tednov bo ta večina že počakala, da pride na krmilo. Ali pa morá vedo klerikalci, da bi se mogli družbe samotihotapskim potom polastiti, da pa je ogromna večina vseh družbenih členov protitemu, da bi klerikalci v družbi gospodovali? Pri vseh svojih napadih zaradi naglega zaključanja obč. zbora pozablja „Slovenec“ doledno, da je ces. svetnik Murnik zaključil občni zbor šele potem, ko je bil vladni komisar zagrozil, da ga razpusti. Cesaraki svetnik Murnik je storil samo to, kar je hotel storiti vladni komisar sam zaradi škandalov, ki so jih uprizarjali „kmetje“: dr. Šusteršič, Breskvar, Pollak in compagnia bella! Ta okolnost kaže, kako neutemeljene so vse klerikalne rekriminacije in dolžitve, ta okolnost svedoči pa tudi, da govori iz klerikalcev le jeza, ker se je izjalovil njih tihotapaki naklep. Ta okolnost pa nas odvezuje tudi dolžnosti, zavračati insulte, ki jih stresajo sedaj „Slovenčevi“ pisarji na razne pristaše narodne stranke. Bilo bi za te moze naravnost žaljivo, ako bi odgovarjali na surovosti in psovke, katere mečejo nanje puhloglavi pritlikavci in politični šarlatanje okrog „Slovenca“.

— Vrhniška železnica. Otvoritveni vlak, s katerim se peljejo zgolj povabljeni gostje, odide iz Ljubljane 23. t. m. ob 9. uri dopoldne in se vrne ob 5. uri popoldne v Ljubljano. Redni promet se začne dne 24. julija. Postaje Brezovica, Drenov grič in Vrhnika so urejene za ves promet, postajališče Log pa samo za osebni in za prtljažni promet ter za sprejemanje in oddajanje tovorov v celih vagonih. Od dneva otvoritve vozili bodo na progi Ljubljana-Vrhnika vsak dan po tujje mešani vlak tja in nazaj, namreč vlaki št. 2701, 2702, 2703, 2704, 2707 in 2708, in se bo od istega dne tudi poštni vlak št. 10 proge Dunaj-Trst ustavljal na Brezovici ter od tam odhajal ob 1. uri 8 min. popoldne. Pri vlakih na vrhniški železnici se bodo rabili samo vozovi I. in III. razreda.

— Izlet „Sokola“ v Tržič k desetletnici tamošnjega „Bralnega društva“ bode v nedeljo, 23. t. m. Ako pomislimo, s kolikimi težavami in zaprekami se je imelo in se ima še boriti mlado bralno društvo, je očitno, da je desetletnica tega narodnega društva na jako eksponiranih domačih tleh velike narodne važnosti, in je dolžnost vsacega zavednega, rodoljubnega Slovence, da s svojim posetom izkaže temu društvu svoje simpatije in obodri njega člene k daljnemu, krepkemu narodnemu delovanju. Tudi „Sokola“ odbor je spoznal to kot društveno dolžnost in se nadeja, da se členi prav mnogoštevilno odzovejo pozivu, katerega prijavljamo na drugem mestu.

— „Slovensko umetniško društvo“ priredi v nedeljo, 23. t. m. svoj prvi redni občni zbor ob 10. uri dopoldne v „Narodnem domu“. Opozarjamo člene „Slovenskega umetniškega društva“ na dotično naznanilo v današnjem listu in se nadejamo, da se bodo občnega zbora udeležili v častnem številu, saj jim bo voliti stalni odbor, ki bo moral krepko delati, da bo moglo prekristno društvo čvrsto vspevati in napredovati.

— Izlet češkega dijaštva na Slovensko se priredi pod protektoratom prof. Hraskega. Izlet je projektovan v velikem slogu, kot poučen in reprezentančen izlet. Češki dijaki odpotujejo v petek, 4. avgusta ponoči iz Prage in pridejo v nedeljo, dne 6. avgusta ob 4. zjutraj na Bled, kjer ostanejo do 9. ure. Tedaj se odpeljejo z Bleda in pridejo v Ljubljano v nedeljo ob 11. uri 12 min. dopoldne. Ob 8. uri zvečer bo prijateljski sestanek v „Narodnem domu“. V ponedeljek bo ob 9. ur

slavnostni sprevid, opoldne banket v „Narodnem domu“, popoldne izlet na Vodnikov dom, ob 8. uri zvečer pa slavnostni koncert v „Narodnem domu“. Za torek 8. avgusta je projektovan izlet v Postojino, kamor pridejo izletniki ob 3. popoldne in od koder se vrnejo o polnoči v Ljubljano. V sredo odidejo izletniki v Celje, kamor pridejo ob polu 10. uri dopoldne in kjer ostanejo ves dan. Od tod se odpelje eden del izletnikov čez Dunaj domov, drugi del pa se odpelje v četrtak v Trst, kamor pride ob polu 6. uri popoldne in od koder se odpelje ponoči v Benetke. Pričakovati je za trdno, da bo slovensko občinstvo v vseh naših krajih ljube češke goste primerno sprejelo, da se pri ti priliki izkaže slovenska gostoljubnost.

— **Promocija.** Danes je bil na dunajskem vseučilišču promoviran gosp. Lev Kreft doktorjem medicine. Častitamo!

— **Instruktorji obrtnih zadrug** se bodo imenovali jeseni. Imenovanih bo pet instruktorjev, in bo cela naša državna polovica razdeljena na pet okrožij. Instruktorjem se dodelijo pomožni organi iz obrtnih krogov. Bržčas — tako vsaj sodimo po raznih znamenjih — pride Kranjska zopet v odvisnost od Gradca ali od Trsta, tako da od teh instruktorjev ne bo imela nobene koristi.

— **Členi kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“**, kateri se udeležijo v nedeljo dogovorjenega celdnevnega izleta, se zbirajo ob 1/7. uri zjutraj, oni pa, ki se udeležijo poldnevnega izleta, se zberajo ob 12. uri opoldne v lastni dvorani. Členi drugih slovenskih društev so dobrodošli gostje.

— **Bismarckov ring v Celovcu.** Res, daleč smo prišli! Vlada prenaša s čudovito potrpežljivostjo tudi najnesramnejša izživljanja Lahov in Nemcev. S tem vzpodbuja seveda k posnemanju. Graški občinski svet je krstil lep trg v Gradcu na ime Bismarcka. Vsak človek je pričakoval, da se vlada temu sklepu upre. Ali vlada tega ni storila. Molčala je kakor grob in to je dalo celovškemu Germanom poguma, da posnemajo „najbolj nemško mesto v Avstriji“. Celovski obč. svet je sklenil, da prekrti „Velikovski ring“ v „Bismarck-ring“ in od vladne strani ni proti tej demonstraciji nobenega ugovora, kakor ga ni bilo v Gradcu. Sledila bodo seveda še druga mesta, in tako se bo v kratkem zgodilo, da bodo vsa nemška mesta dobila velikemu sovražniku Avstrije posvečene javne trge. Če bo potem tujec prišel v našo državo in zapazil ta imena javnih trgov in ulic, bo po vsi pravici sklepal, da avstrijske vlade niso imele niti moči in smisla za avstrijski patriotizem, da bi se upale stopiti na pot nepatriotičnim manifestacijam in sklepal bo nadalje, da nemški življenj v habsburški monarhiji ne gravituje na Dunaj, ampak v Berlin. Francozi bi pač ne trpeli, da se imenuje kak javen trg na francoski zemlji po Moltkeju, niti Lah, da se kaka ulica imenuje po Radeckem ali po Metternichu, niti Madjari, da po Haynava ali Paskeviču — samo pri nas se dopuščajo demonstracije z Bismarckovim imenom. To je znak velike notranje oslabelosti, usodopolno znamenje za prihodnost.

— **Kmetijsko-kemičnemu preskušališču** za Kranjsko in Ljubljani poslale so v prvi polovici tega leta, t. j. od 1. januarja do 30. junija oblasti, društva in zasebniki 242 predmetov v znanstveno preiskavo.

— **Velike vojaške vaje.** V popolnitev notice, priobčene v št. 148. „Slovenskega Naroda“, se nam poroča, da se bodo letošnje vojaške vaje 28. divizije pričele že 6. avgusta na Notranjem. V ta namen predstavljen bode pešpolk št. 27 iz Ljubljane (odhod 4. avgusta zjutraj) na Rakek, pešpolk št. 47 iz Gorice (1. bataljon iz Maribora) v Planino, pešpolk št. 87 iz Pulja (1. bataljon iz Celja) v Št. Peter, pešpolk št. 97 iz Trsta v Postojino. V teh postajah manevrirali bodo polki do 20. oziroma 24. avgusta. Med tem časom vršile se bodo tudi strelne vaje na strelišču pri Vezulaku in sicer 7. in 8. avgusta za pešpolk št. 27, 10. in 11. za pešpolk št. 47, 12. in 14. avgusta za pešpolk št. 97. Pešpolk št. 87 odide 20. avgusta iz Št. Petra v Cerknico in 21. avgusta na strelišče. Tu se bodo vršila 23. avgusta skupna strelna vaja pešcev in topničarjev (pešpolka št. 87 in 97, in 2. baterije topničarskega polka št. 7.) Od 25. do 31. avgusta potovala bode 55. brigada (obstoječa iz 87. in 97. pešpolka, 5. eskadrona dragonskega polka št. 5 in

1. in 2. baterije topničarskega polka št. 7) na črti Postojina Logatec-Ljubljana-Kranj; 56. brigada (obstoječa iz 27. in 47. pešpolka, 6. eskadrona dragonskega polka št. 5 ter 3. in 4. baterija topničarskega polka št. 7) na črti Planina-Idrija-Škofja Loka-Kranj. Dne 31. avgusta združi se cela divizija v Kranju in okolici, kjer ostane do 3. septembra.

— **Novomeške razglednice.** Z Goriškega smo dobili pritožbo, da so bile izdane v Novem mestu — sicer prav lične — razglednice, ki imajo na jedni strani napis: „Pozdrav iz Novega mesta — Gruss aus Rudolfswert“, na drugi strani pa napis „Correspondenzkarte — Cartolina di corrispondenza — Nur für die Adresse — Soltanto per l'indirizzo“ — Res, jako čudno!

— **Šolska izvestja.** „Letno poročilo štirirazredne deklishe šole v Kranju“ izkazuje, da je na tem zavodu poučevalo v minolem šolskem letu sedem učnih moči. Koncem šolskega leta je obiskovalo 126 deklic. — „Programm des Staats-Obergymnasiums zu Klagenfurt“ prinaša na prvem mestu katalog učiteljske knjižnice tega zavoda. Na zavodu je v minolem šolskem letu poučevalo 28 učnih moči. Učni jezik je seveda nemški, toda slovenski jezik se je v oddelkih za Slovence poučeval slovenski, v oddelkih za Neslovence pa nemški. Koncem leta je bilo na zavodu 445 dijakov, med katerimi je bilo po uradnem izkazu samo 73 Slovencev. Učni vspehi so bili po uradnem izkazu prav dobri.

— **Učiteljsko društvo za postojinski okraj** zborovalo bode dne 3. avgusta t. l. v Št. Vidu nad Vipavo. Dnevni red: Ob 10. uri sv. maša za pok. nadučiteljem Ivanom Rakteljem. Po maši odkrije društvo spomenik svojemu bivšemu članu Raktelju. Po končani slovesnosti zboruje društvo v šoli po sledečem redu: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev 3. pregledovalcev računa. 5. Volitev 7 odbornikov v društveno vodstvo za prihodnje leto. 6. Volitev 3 delegatov k zborovanju „Zaveze učiteljskih društev“. 7. Nasveti. Odbor vabi p. n. g. učiteljice in g. učitelje ter vse prijatelje šole k obilni udeležbi.

— **Konsumno in posojilno društvo pri Pobegih poleg Kopra** priredi v nedeljo dne 23. julija popoldne veliko veselico z godbo, petjem in plesom.

— **Nesreče.** V soboto je utonil pri kopanju v Ljubljani Anton Božič, doma iz postojinskega okraja. Mrtveca so prepljali v Borovnico. — Strela je ubila v ponedeljek 70letno mater posestnika Kralja iz Brežic, ko je sedela v sobi pri peči.

— **Požar.** V Zatični je strela užgala kozolec posestnika Jos. Goriska. Škode je 900 glđ. Zavarovan je bil Gorišek le za 300 glđ.

— **Vojaška godba** svirala bo danes dne 20. julija popoldne ob 6. uri pod Švicarijo.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 9. do 15. julija kaže, da je bilo novorojencev 20 (= 29.70 ‰), umrlih 20 (= 29.70 ‰), mej njimi so umrli: za ošpicami 1, za vrtico 2, za jetiko 4, v sled mrtvouda 2, za različnimi boleznimi 11. Mej njimi je bilo tujcev 6 (= 30 ‰), iz zavodov 10 (= 50 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za ošpicami 7, za škardlatico 1, za tifuzom (iz dežele v tukajšno bolnico prinesena tujca) 2, za vrtico 1 oseba.

— **Priloga.** Današnja številka „Slov. Naroda“ ima kot prilogo lepo vezani najnovejši vožni red (tudi vrhniški) izdan po marljivi in podjetni narodni tvrdki Iv. Bonača. Vsakemu listu je pod kontrolo priložen 1 izvod torej se na reklamacije upravištvo ne bo oziralo, ako pa kdo želi imeti še posebej kak zvezek naj se zglaši z 10 krajcarji pri tvrdki Ivan Bonač v Ljubljani.

* **Nova tortura na Ogrskem.** Sodišče v Vel. Varadinu je obsodilo lani kmeta Bolka radi goljufije in požiga na dve leti ječe. Kraljeva kurija pa je sodbo zavrgla. in Bolka oprostila. Hkratu je odredila, naj se izroče spisi III. domobranskemu okr. zapovedništvu, da posto pa proti orožnikom, ki so sodelovali pri prvem zaščitovanju Bolka. Dvema pričama je namreč bilo tudi znano, da so obtoženca, ki se je pritožil, svezali orožniki roke nad glavo ter ga pu-

stili več ur stati na eni nogi. Storili so to zategadelj, ker Bolka ni hotel povedati, kje je bil takrat, ko je začelo goreti.

* **Strašen samomor.** Rudolf Bergner, predsednik novega društva za varstvo živalij, je bil radi očitaj, da blagajna njegovega društva ni v redu, poslednji čas toli razburjen, da ga je pripeljala soproga v zdravnico dr. Paalena v Eggenbergu. Bergner je bil s tem zadovoljen. Ko pa ga je pustila v zdravnici in se vrnila za nekaj ur v Gradec, je šel Bergner na vrt ter se ondi z mečem v palici enajstkrat zabodel. Trikrat je šel meč skozi vse telo tako, da mu je pogledal na hrbtno vuno. Bergner je postavil meč na tla ter se je z golimi prsmi zaletaval v konec meča tako dolgo, da je omagal. Umril še ni, a mogoče ni, da bi ozdravel. Bergner je bržčas hipoma zblaznel ter v tem stanju storil toli strašen čin.

* **Etna bljuje.** Včeraj ob 8. zjutraj so čuli ljudje ob Etni močno podzemeljsko bučanje. Kmalu na to pa se je dvignil iz žrela velik anski ognjen steber, hkratu pa je padal gost peščen dež.

* **Streljal na ljubico in nase.** Dne 11. t. m. je prišel delavec Čajkovac iz Djakova v Sarajevo ter poklical iz ondotne bolnišnice bolniško strežnico Csiszek. Ko mu je podala skozi ograjo roko, je ustrelil Čajkovac dvakrat na njo. Ona pa je pravočasno počenila na tla ter se tako rešila. Obe krogli sta ji šli preko glave. Čajkovac pa je mislil, da je ubil svojo nekdanjo ljubico ter se je ustrelil.

„**Sovražnik ljudstva.**“ V Sodenu, kjer je bila vedno dobro obiskana kopelj, je zahteval pred kratkim jako ugledni zdravnik dr. Köhler od občinskega sveta, naj odstrani stranišča, ki so preblizu kopelji, sicer da ne more vode več priporočati svojim bolnikom. Ker se občina ni brigala za zdravnikovo željo, se je dr. Köhler obrnil do vlade, katera je začela stvar preiskavati; spisal je tudi brošuro, v kateri je povdarjal, da je voda v Sodenu radi omenjenih stranišč okužena ter da vsled tega kopelj ni nikomur priporočati. Prebivalci Sodena so vsled tega silno razkačeni, pobili so dr. Köhlerju okna, nekateri kamni pa so celo zdravnika samega zadeli in ga ranili. Komur je znana Ibsenova drama „Sovražnik ljudstva“ bode takoj opazil, da se je v Sodenu dogodil povsem isti slučaj, katerega je Ibsen v svoji drami že davno opisal.

* **V ujetništvu roparjev.** Nedavno so ujeli v okolici Niauste roparji grškega trgovca Baruksakisa, od katerega so zahtevali 4000 turških funtov odkupnine. To bi moral sporočiti trgovec svojim sorodnikom, kateri naj bi prinesli denar na določeno mesto. Toda Baruksakis je dejal, da je moral delati 40 let, predno si je pridobil svoje premoženje, katero pusti svojim otrokom ter bil pripravljen umreti. A roparji so odnehali s svojimi zahtevami in se dogovorili s trgovcem, da jim njegova rodbina izplača kakor odkupnino samo 1300 turških funtov, kar je ujetnik sporočil sorodnikom. V okolici Dorijana so pa roparji ujeli tudi nekega turškega beja, njegovega sina so pa umorili. Ljudstvo je vsled teh dogodkov silno razburjeno.

Književnost.

— „**Slovenski Svet.**“ Zadnja številka tega lista ima naslednjo vsebino: Večina pa Jugoslovani. — O poslanstvu Poljakov. — Poročila. — Primorje i Trst. — Pravo zagodel si v svet; spisal V—v. — Siromaško kolo — (pesem). — Ruska neposredstvenja naturi. — A. S. Puškin v slovenskih prevodih. — O „kritiku našega časa“. M. Hostnik. — Ruske drobtinice. Božidar Tvorcov. — Iz novin. Drobtinice. — Dijaštvo. — Zmes. — Razgled po slovenskem svetu. — Književnost. — Vabilo na naročbo.

— „**Slovenka.**“ Glasilo slovenskega ženstva. Vsebinska 14. zvezka: Zagorska: Ljubezen — pesem. — Mokriška: Še letos tudi ... — pesem. — Zofka Kveder: Paolo. — Danica: Še enkrat narodna noša. — Nada: Intrigant. — T. G. Masaryk: Množenstvo in enoženstvo. — Danica: V odgovor gdni. Vandi. — Književnost in umetnost. — Razno. — Doma. — Kakor že večkrat, opazili smo tudi v tej številki precej tiskovnih pogrškov, ki kaže sicer jako zanimivo in raznovrstno vsebino. „Slovenka“ znova priporočamo našim damam.

Telefonična in brzojavna poročila.

Gorica 20. julija. Zbor „Sloge“ se je najviharnejše dokončal. Udeležba ogromna. Ker predsednik ni dovolil debate zastran ponovnih volitev, nastal je pol ure trajajoč vihar, med katerim so duhovniki obstopili mizo in izvršili volitev, dočim se velika večina ni vdeležila. Izvoljena stara lista. Razburjenost velikanska. Duhovi se ločijo. Terorizem je danes zmagal.

Gorica 20. julija. Občni zbor „Sloge“ je bil sijajna manifestacija Gregorčič-Coroninijeve stranke.

Bovec 20. julija. 50 najuglednejših volilcev bovških je odposlalo odboru „Sloge“ protest zoper napade na posl. dr. Turno, temu pa popolno zaupnico.

Trst 20. julija. Ob 8. uri zjutraj pripeljal se je premagovalec španskega brodovja pri Manili, admiral Dewey, na ameriški vojni ladiji semkaj in je bil slovesno sprejet. Na obrežju ga je čakalo na tisoče ljudi.

Celovec 20. julija. Preiskovalni sodnik je prišel morilcu sod. pristava na sled. Na sumu je neki bivši častnik, ki je bil zadnji čas pisar pri nekem odvetniku v Feldkirchenu. Njega zunanost se popolnoma ujema s popisom morilca. Ta bivši častnik, ki je imel svoj čas znanje s Halladovo nevesto, se pogrša od dneva umora.

Maribor 20. julija. Pri Poličanah našli so davi na železniškem tiru golo žensko truplo brez glave. Glava je ležala 9 metrov od trupla na nekem modrobojnem robcu. Umorjenka je bila stara kacij 40 let. Njena identiteta še ni dognana, niti se ne ve, kdoda jo je usmrtil.

Gradec 20. julija. V neki zganjarni zasačili so danes delavca Bezjaka, ki je pred tremi dnevi umoril svojo ženo, potem pa pobegnil.

Dunaj 20. julija. „Wiener Zeitung“ prijavlja danes prvo serijo nagodbenih zakonov, uveljavljenih s § 14. Ti zakoni se nanašajo na konsumne davke na pivo, žganje in sladkor.

Dunaj 20. julija. „Arbeiter Zeitung“ pozivlja socialne demokrate, naj prirede danes v Mariahilferstrasse demonstrativen sprehod. Ta demonstracija je naperjena proti krščansko-socialnim delavcem.

Dunaj 20. julija. Veliki knez Konstantin Konstantinovič se je sinoči od bi odpeljal čez Reko na Cetinje, da kot carjev zastopnik prisostvuje poroki prestolonaslednika Danila.

Petrograd 20. julija. „Pravitelj. Věstnik“ prijavlja carsko naredbo, s katero se naznanja, da velja carjev brat Mihael Aleksandrovič za prestolonaslednika, dokler ne dobi car sina.

Rim 20. julija. Včeraj popoldne se je primeril tu močan potres. V Kastel Gandolfu se je zrušila neka cerkev. Davi ob 5. uri se je potres ponovil.

Narodno gospodarstvo.

Svetovne železnice.

(Konec.)

Kot nekako konkurentko sibirske proge vidimo — seveda danes šele kot podobno sicer ne predaljne bodočnosti — na jugu Azije vijočo se drugo transazijsko železnico od Male Azije čez Sibirijo, Mesopotamijo, Perzijo in bogato Indijo. Katera vemoči dobi pretežnost pri uresničenju tega velikanskega projekta, se dandanes še ne more reči. S to progo se odprejo sprednjeazijske dežele, ki so po odkritju Amerike stopile v ozadje, zopet vnovič naši Evropi, in odprta bo tudi po suhem pot do plodovite Indije. V Mali Aziji, Siriji in Palestini zasekali so se že Nemci, cesar grobi in javni simptom je potovanje Viljama II. v Palestino. V mohamedanskih svetih deželah nasadili so se Angleži, ki se v prvi vrsti trudijo, Mekko dobiti z železnico in trgovino v svoje področje. Kar se tiče Male Azije, so Nemci že zračunali, da bi se moglo tja brez skrbi 10—12 milijonov nemških kolonistov naseliti; faktično je že tudi tam mnogo nemških inženjerjev in trgovcev — in na tak način rešujejo Nemci prav razumno ob enem i vsled politične nezrelosti dotičnih narodov

toliko nevarno — balkansko (orijentsko) vprašanje, ki se rešuje, kakor se kaže, brez balkanskih narodov, ali pa proti njim!

Ko vidi Rusija Anglijo in Nemčijo tako pridno na delu, mora i ona iz severnih krajin težiti proti jugu: ruska Azija imela bo svoj polni pomen stoprv tedaj, ko se Rusom otvori pot do indijskega morja; zato treba dobiti Perzijo, Afganistan in Belučištan na svojo stran, in res, znano je, da je Perzija že čisto pripojila se interesom Rusije; železnica, ki pojde čez Kavkaz do indijskega morja, bo toliko strateškega, kakor trgovinskega pomena.

Ali ne samo Azija je torišče živega gibanja in modernega komunikacijskega razvoja, ampak tudi „črni kontinent“ dobiva evropsko lice. Afrika nam ni več tuja.

Kakor smo glede na Azijo označili dve velikanski progji, ki bodeta rezale celi kontinent in ga vezale gospodarsko ter kulturno z Evropo, tako vidimo, da se ostvarjati v Afriki dve ogromni železnici. Anglija ima na jugu Kap, na severu pokroviteljstvo čez Egipt; brezobzirni Cecil Rhodes hoče ta dva pola angleške sile v Afriki spojit z železnico, ki bo dvakrat tako dolga, kakor je črta od najjužnejšega konca Italije do Hammerfeste — in dve petini te proge sta že gotovi.

Ali tudi Nemčija v svojih kolonijah pridno železnice gradi; omeniti nam pa je projekta Francozov od Senegambie do Nigra in od Čadskega do Algirskega jezera — evo saharška železnica, za sedaj šele v črtežu, ali kmalu bode uresničena — utopija!

Pregledali smo velikanske železnice v Aziji in Afriki, katere deloma še niso vstvarjene, deloma pa že izpolnjujejo svojo dolžnost kot širiteljice industrialnih proizvodov, moderne kulture in modernih idej. Anglija in Rusija delata največje napore, da razdelita celo zemljo med seboj; da, Anglija bi najrajši vse oblasti zemlje si podvrkla; jedina vredna in nevarna nasprotnica ji je Rusija; ako se odločilni boj še odtegne za kako desetletje, se Rusija med tem okrepi, da ji nihče kos ne bode; k temu pa potrebuje časa, da organsko zveže ogromne dele svoje države, in zato toliko prizadevanje Rusov za ohranjanje miru, akoprav nočem tajiti, da slovanski naravi je vojska sama ob sebi morda protivnejša, nego naravi drugih plemen.

V kaki meri se morejo v tem tekmovanju Rusov in Angležev ohraniti manjši narodi in manjše države, to razmotrivati ni namen teh vrstic; sploh je pa tako razmotrivanje jako težavno, osobito za nas Male Slovane, ki nismo niti vajeni, v obče niti dandanes sposobni, politiko razbirati svetovnega stališča, ker tičimo v trnju in grmovju svojih malenkostnih vaških razmer. Gospodarska razmišljanja nas morebiti nekoliko podučijo. Dr. M. A.

Bratje Sokoli!

V nedeljo, dne 23. julija t. l.

praznuje bratsko

„Bratno društvo v Trziču“

svojo desetletnico

katere slavnosti se udeleži poleg „Gorenjskega Sokola“ tudi naše društvo korporativno z zastavo.

Zbirališče v nedeljo jutraj ob 1/2 7. uri na južnem kolodvoru, odhod ob 7. uri z gorenjskim vlakom v Kranj in od tam naprej z vozmi v Trziču.

Da se prav obilno udeležite te pomembne in važne slavnosti s tolikimi težavami se borečega bratskega narodnega društva, Vas vabi z bratskim: Na zdar!

odbor.

Redovne vaje in vaje za trobentače

bodo v petek in soboto zvečer od 1/2 9. do 1/2 10. ure v telovadnici v „Nar. domu“.

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Č. družina g. Miroslava Vičiča v Postojni 20 K. — G. A. Jurtele v Ptuji 20 K. od g. prof. Andreja Jurtela v Stavropolju na Ruskem. — Skupaj 40 K. — Živela rodoljubna družina in vzorni rodoljub darovalec, ki tudi daleč od domovine ne zablija ne!

Za Prešernov spomenik: Gospod. Marijanica Planinec, hčerka načelnika postaje v Divači 12 K., nabrane pri izletu „Iirske vile“ v Divačo. — Idrijski krokarji v Šebaku 5 K. z geslom: „Slovenem naj vremena kmalu se sjasnijo.“ — Skupaj 17 K. — Živeli rodoljubna nabiralka in vsi darovalci!

Zahvala.

Podpisane je bila zadela dne 20. avgusta 1898 strašna nesreča, da smo pogoreli. Strašen požar uničil nam je bil poslopja in prvo pohišstvo.

Obupanim prišli so nam v prvo izdatno pomoč usmiljeni ljudje Senožškega trga, ker se nam je že drugi dan po požaru v najhujši sili po gg. župaun, c. kr. sodn. svetniku Novaku Josipu Medenu in Franju Suši, nabrani znesek 290 gl. razdelil.

Tudi je še dalje skrbel naš previdni gosp. župan za pridobitev drugih podpor; obrnil se je na gosp. c. kr. okr. glavarja W. viteza Lachana, kateri je blagovolil izposlovati državne podpore 1012 gl. 50 kr. (z obrestmi), nadalje pridobil nam je gospod župan od Nj. Veličanstva presvitelega cesarja Franja Josipa I., znesek 500 gl., kakor tudi podporo iz deželnega zaklada 800 gl., in pozneje še drugih zasebnih milodarov od blagosrčnih dobrotnikov znesek 163 gl. 36 kr., tedaj skupno 2765 gl. 86 kr., katere smo podpisani po naših osebnih razmerah primerno popolnoma pravično po županstvu občine Senožče razdeljeno in izplačano prejeli. Vsem dobrotnikom za blagosrčno podporo, v prvej vrsti pa prej imenovanim gospodom za njih požrtvovalni trud, izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. — Bog Vam plačaj!

V Gaberčah, dne 7. julija 1899.

Suša Anton h. št. 7, Erjavo Anton h. št. 8, Martinčič Ant. h. št. 9, Suša Jakob h. št. 10, Antončič Anton h. št. 13, Antončič-Požru Ana h. št. 14, Čehovin Jožef h. št. 15, Antončič Franc h. št. 16, Prhauc Anton h. št. 17, Čehovin Martin h. št. 18, Prhauc Anton h. št. 19, Suša Janez h. št. 20, Klino Janez h. št. 22.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 14. julija: Florijan Korošec, dninar, 63 let, mrtvoud. — Anton Tavželj, dninar, 43 let, spridenje jeter.

Dne 15. julija: Marija Kapus, žebjarjeva hči, 21/2 leta, davica. — Luka Fink, gostač, 82 let, otrpnenje srca. — Marija Lukažič, sprevednikova hči, davica in pljučnica.

Tržne cene v Ljubljani

dne 19. julija 1899.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica htl.	10	Špeh povojen kgr.	70
Rž „	8	Surovo maslo	90
Ječmen „	6 50	Jajce, jedno	2 1/2
Oves „	6 50	Mleko, liter	7
Ajda „	8	Goveje meso, kgr.	60
Proso „	9	Telečje	62
Koruzna „	5 70	Svinjsko	75
Krompir „	3	Koštrun	40
Leča „	10	Pišanec	55
Grah „	11	Golob	20
Fižol „	9	Sano 100 ko.	1 85
Maslo kgr.	1	Slama	—
Mast „	70	Drva, trda	6 50
Špeh frišen	62	Drva, mehka	4 50

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306 1/2 m. Srednji srčni tlak 736 0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padavine v 24 urah
19.	9. zvečer	735 6	17 8	sr. sever	pol. oblak.	0 0 mm
20.	7. sjutraj	736 9	15 0	sl. jvzhod	megla	0 0 mm
	2. popol.	736 8	26 2	sl. jvzhod	pol. oblak.	0 0 mm

Srednja včerajšnja temperatura 20 1°, normala: 19 8°.

Dunajska borza

dne 20. julija 1899.

Skupni državni dolg v notah	100	gl.	35	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	gl.	20	„
Avstrijska zlata renta	119	gl.	25	„
Avstrijska kronska renta 4%	100	gl.	25	„
Ogerska zlata renta 4%	119	gl.	30	„
Ogerska kronska renta 4%	96	gl.	30	„
Avstro-ogerske bančne delnice	909	gl.	—	„
Kreditne delnice	380	gl.	25	„
London vista	120	gl.	65 1/2	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	gl.	92	„
20 mark	11	gl.	77	„
20 frankov	9	gl.	55	„
Italijanski bankovci	44	gl.	50	„
C. kr. cekini	5	gl.	67	„

Vse vrednostne papirje prekrbuje BANKA MAKŠ VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gl.

Priporočava (21—164)

Kulmbaško sladno pivo

pastérizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lillog

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Razglas.

Dne 25. t. m.

vršila se bode v navadnih uradnih urah

prostovoljna javna dražba

razne hišne in kuhinjske oprave

v hiši št. 7 na Turjaškem trgu v III. nadstropju. (1818—1)

Slovensko umetniško društvo.

Ker je potrdilo deželno predsedstvo z odlokom z dne 4. julija 1899, št. 3334, pravila „Slovenskega umetniškega društva“, sklicuje začasni odbor

prvi redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 23. julija t. l.

ob 10. uri dopoldne

v „Narodnem domu“.

Vrsta razpravam:

- 1.) Naznanila predsedstva.
- 2.) Volitev stalnega odbora.
- 3.) Slučajnosti. (1317)

Za začasni odbor

„Slovenskega umetniškega društva“:

Podpredsednik: Ivan Franke. Tajnik: E. Gangl.

Namizno orodje iz kina-srebra se posojuje.

Ana Ehrfeld

na Sv. Petra cesti št. 18 v Ljubljani.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Ansee, Isil, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. sjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevic, Pilsen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevic, Pilsen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — Proga v Novo mesto in v Kečevje. Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. sjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. sjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Isila, Anseece, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. sjutraj osebni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Genevo, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — Proga iz Novo mesta in Kečevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 41 m. sjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 43 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. sjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. sjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Vsa kolesarska popravila

izvršujejo se najceneje, najsolidneje in najtočneje

v novourejeni mehanski delavnici

podpisane tvrdke (948—10)

na Rinski cesti št. 9.

Istotam vežbališče in dobro urejena izposojevalnica koles.

Kavčič & Gorjanc

zaloga koles in prodaja potrebščin: Gradišče št. 2.

Posrečilo se je

konečno nama pridobiti svetovnoznanih

Adler-koles

glavno zastopstvo: (1214—6)

Gradišče št. 2. Kavčič & Gorjanc Rimska cesta št. 9.